

1. A Magyar Demokrata Fórum politikai identitásának kezdetektől máig – kormányzati és ellenzéki időszakában egyaránt – eszmeileg és tematikailag is meghatározó eleme, szerves része a magyar nemzeti közösség egységének gondolata. Az ebből fakadó teendőket a magyarság egyes konkrét politikai-kisebbségvédelmi, demográfiai, oktatási, kulturális-tudományos ügyeivel való foglalkozás, a jövőért és megmaradásért érzett erkölcsi és politikai felelősség vállalása jelenti számunkra. Antall József óta ezt a külhonban élő magyar nemzeti közösségekkel kapcsolatos komplex, ám szerteágazó tevékenységet nevezzük nemzetpolitikának. Amikor „határon túli magyarokról” beszélünk, sohasem csupán a Kárpát-medencében élő, őshonos, de elszakított magyar nemzeti közösségekre gondolunk, hanem a világ egész magyarságára Ausztráliától az Egyesült Államokig, értelemszerűen a nyugat-európai magyarság szórványközösségeire is.

Az Európa-szerte élő, mintegy 350 ezer honfitársunkat mi is a magyarság „követeinek” tekintjük, akiknek „külön” helyét ily módon fölöslegesnek tartjuk megjelölni, lévén, hogy mindnyájan tagjai, természetes részei az egységes magyar nemzetnek. Nekik mással nem pótolható, különleges szerepük lehetne nemcsak a magyar nemzet- és országkép kedvező alakításában, hanem az átgondolt nemzeti feladatmegosztás területén is.

Az MDF egész tagságában, szimpatizánsi körében és a párt vezetői, politikusai között is igen nagy számban vannak olyanok, akik a nyugat-európai magyarság ügyeiben vagy maguk is családirag érdekeltek, vagy több évtizedes személyes kapcsolatban állnak Nyugaton élő írakkal, történészekkel, de orvosokkal, papokkal és műszaki emberekkel is.

Az MDF az a politikai erő, amelyben, mint pártban is a legismertebbek a nyugati magyarság létkérdései, és amelyik létrejötté óta következetesen képviseli a magyar egység gondolatát akkor is, ha ebből belpolitikai hátránya származik.

Természetesnek tartjuk, hogy az európai polgári demokráciákban élő, vagy már ott született honfitársak tudása és tevékenysége különleges szellemi és gazdasági, főként pedig kapcsolati tőkét jelenthet az egész nemzetnek, ez azonban még mindig sokkal inkább csupán lehetőség, mintsem valóság.

A hatékonyabb „bekapcsolás”, a bekapcsolódás lehetőségét a sokat hangoztatott alapelvek tisztázása – és azok közös elfogadása – után lehet, és kell intézményesíteni. Nem feltétlenül újabb kormányzati intézmények, testületek, bizottságok létrehozásával, hanem olyan szellemű, általános nemzetpolitikai gyakorlat meghonosításával, amely az állam intézményrendszerétől a civil (alapítványi stb.) szférán át a parlamentig terjed. A mondottak nem csupán a Külügyminisztériumra és a Határon Túli Magyarok Hivatalára, hanem a kormányzat egészére: az oktatás, a kultúra, a gazdaság, a területfejlesztés, az idegenforgalom és más területek intézményeire is vonatkoznak. Hatékony és áttekinthető kapcsolatrendszer kell tehát, a jelenlegi, nagyrészt önfeláldozó, passzionátus munka és politikai ráolvasás mindennapos gyakorlata helyett.

A nyugat-európai szóránymagyarság fönmaradását veszélyeztető körülmények ellensúlyozása más felfogást, más feladatokat, és a feladatok ellátása érdekében más erőforrásokat igényel, mint a nemzeti kisebbségben élő, szomszédos szóránnyok támogatása.

Ezen a területen Magyarországnak, ha nem is kizárólag, de eminensen kulturális teendői vannak.

2. Az ehhez szükséges alkotmánymódosításra ma semmi esély. Valószínű, hogy a választások után csekély parlamenti többségű kormánykoalíció áll majd szemben erős ellenzékkel, ahhoz a konszenzushoz tehát, amellyel az alkotmány módosítása lehetséges, továbbra is széleskörű politikai egyetértésre lesz szükség, olyan kompromisszumkészségre, amelynek ma sajnos nincsen nyoma.

Az eddigi, előzetes tárgyalások során az MDF írásban is többször kifejtette, hogy szükségesnek tartja az egységes magyar nemzetről szóló paragrafusok föl vételét, még pedig úgy, ahogy az kezdetben körvonalazódott. Amennyiben a választások után lehetőség nyílik arra, hogy a parlamenti pártok között megegyezés születhessen az elszakított nemzetrészek és szórványok tételes felsorolásáról, az MDF támogatni fogja.

3. Igen, a külhoni állampolgárság intézményének létrehozása az MDF programjában is szerepel. Ennek tartalma a magyarországi adózás kötelezettségét és a magyarországi lakóhely nélküli szavazati jogot leszámítva, az Európai Unió elvei és gyakorlat szerint megvalósítható.

Amíg azonban sem a magyar politikai elit, sem a társadalom túlnyomó nagy része nem képes különbséget tenni a *politikai* nemzet és a *kulturális* nemzet fogalma között – amint azt a 2005. december 5-i népszavazás is megmutatta –, addig két felfogás áll szemben egymással.

A „kizárólagos” állampolgárság doktrínája (egyféle állampolgárság van, aki azzal rendelkezik, minden joggal rendelkezik, nincsen más alternatíva), és a más európai megoldást keresők, így az MDF felfogása is, amely a külhoni állampolgárságot tartja elfogadhatónak.

4. Igen, a Magyarország határain kívül élő, magyar állampolgársággal rendelkező személyek választójogának szabad gyakorlása az MDF programjában szerepel.

5. A kérdésben foglalt tömör helyzetleírás szomorúan pontos, hiszen sem hatékony, sem folyamatos kulturális támogatásokról nem beszélhetünk. E szerteágazó feladatkör módszeres végiggondolása, a nyugati magyar szervezetekkel való egyeztetése, majd gördülékeny ellátása állami feladat, amely a Határon Túli Magyarok Hivatalának, mint kormányzati szervnek kell, hogy a teendője legyen – a lehető legszorosabb munkamegosztásban, koordinációban a hazai és külföldi magyar, nem kormányzati szervezetekkel.

6. A Magyar Állandó Értekezlet – annak ellenére, hogy ez a testület az összmagyarság legmagasabb szintű intézményesült fóruma – már régóta működésképtelen.

Az MDF ezért iktatta programjába a MÁÉRT halaszthatatlan reformját, amelynek a három oldal – a világ magyarságának szervezetei, a kormányoldal és a magyarországi parlamenti pártok – módosítására éppúgy ki kell terjednie, mint a szakbizottsági struktúrára, az Értekezlet saját szervezeti és működési szabályzatának megalkotására, valamint szigorú eljárási rendjének megállapítására. A gyökeres intézményi reform célja, hogy a világszerte, tehát a Nyugat-Európában élő magyar közösségek képviselője is arányosabb legyen, amellet, hogy az Értekezlet a magyarországi belpolitikai küzdelmek „nemzeti” terepe helyett olyan testület lehessen, amelyik a valódi nemzeti érdekegyeztetés csúcshintézménye, a

nemzetpolitika csak a magyar parlamentnek alárendelt valódi műhelye, megfelelő hátterekkel.

7. Miután a kollektív kisebbségi jogok nemcsak az Unióban, de világszerte sem kodifikáltak (a „népcsoport”-jogok gyakorlati érvényesülése sem mindenütt kielégítő), az MDF a szubszidiaritás, az önkormányzatiság és az uniós regionalizmus elveit követve, EU-tagként szorgalmazza Magyarország szükséges multilaterális és kétoldalú diplomáciai fellépését, határozott nemzeti érdekérvényesítést követelve. A magyar kormányoknak az európai szórványok védelmére irányuló külpolitikai, diplomáciai tevékenysége és törekvéseinek felkarolása a segítség „másik ága” – az, amelyikkel az anyaország nyújtotta kulturális támogatást kell kiegészíteni.

Csapody Miklós
a Magyar Demokrata Fórum nevében